

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/151/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115219396
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8115219396.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Jany Burešovej v právnej veci žalobcov: 1/ D. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX, 2/ O. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX, obaja právne zastúpení: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovaným: 1/Všeobecná úverová banka, a.s., IČO: 31 320 155, so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 1, právne zastúpená advokátskou kanceláriou ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kýčerského 7, IČO: 36 857 513 a 2/ Dražby a aukcie, s.r.o., IČO: 36 751 642, so sídlom v Martine, Flámska 9783/1, právne zastúpený Advokátskou kanceláriou JUDr. Marek Hic, s.r.o., so sídlom v Martine, P.O. Hviezdoslava 10625/23B, IČO: 36 865 036, v konaní o zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 28C/293/2015-138 zo dňa 16.03.2016 takto

rozhodol:

Zrušuje sa rozsudok a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol nasledovne: „návrh z a m i e t a ,
o trovách konania rozhodne súd osobitným uznesením po právoplatnosti vo veci samej.“
2. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia sa svojim návrhom zo dňa 21.7.2015 domáhali žalobou o zdržanie sa výkonu záložného práva a návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou.
3. Navrhovatelia opreli svoj návrh o skutočnosť, že uzavreli s odporcom v 1. rade zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „HypoPôžička“ č. U XXXXX-XX. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 200.000,-- Sk a následne poskytnutie úveru vo výške 7.100,-- Sk, teda celková výška bola 207.100,-- Sk (6.874,46 Eur). Na zabezpečenie tejto úverovej zmluvy bola uzatvorená 15.5.2007 zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. Z XXXXX-XX. Predmetom tohto záložného práva boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX kat. úz. O., adresa O. č.d. XXX, byt číslo X., poschodie X., vchod číslo XXX, v bytovom dome súpisné číslo XXX, stavba na parcele C KN číslo XXX a podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu 60/1119.
4. Súd prvej inštancie konštatoval, že je nepochybné, že uzavretá zmluva o úvere je typizovaná spotrebiteľská zmluva. Jej základnou črtou je, že pre spotrebiteľa je vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Z tohto dôvodu je zřejmé, že na daný právny vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy uzavretej medzi dodávateľom a spotrebiteľom je nutné aplikovať spotrebiteľské právne normy, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie.

5. V prvom rade treba poukázať na to, že zmluva o zriadení záložného práva uzatvorená medzi žalobcami a žalovaným v 1. rade je platným právnym úkonom, bola uzavretá v predpísanej písomnej forme, s presným označením účastníkov zmluvy, s označením zabezpečenej pohľadávky a nezameniteľným spôsobom označeným zálohom. Na záver zmluvné strany vyhlásili, že zmluva nebola uzavretá v tiesni, za nápadne nevýhodných podmienok a pri splnení všetkých zákonných predpokladov má súd za to, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tohto konania, je platným právnym úkonom.

6. Argumentácia žalovaného v 2. rade o nedostatku jeho pasívnej legitímácie je právne irelevantná, zo súdnej praxe vyplýva možnosť žalovať takouto žalobou nie len záložného veriteľa, ale aj samotnú dražobnú spoločnosť.

7. Žalobcovia podložili svoju žalobu o zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou argumentačne nevyváženým postavením oboch zmluvných strán bez udania konkrétnosti, poukazujúc na ochranu obydľia a na skutočnosti, že absentuje akákoľvek súdna kontrola výkonu záložného práva, že je tu súkromná autonómia až svojvoľia v rámci výkonu záložného práva.

8. Dobrovoľná dražba prebieha prísne formalizovaným postupom na základe osobitnej normatívnej právnej úpravy, ktorej jadrom je zákon o dobrovoľných dražbách. Treba poukázať na to, že záložca sa vždy na začiatku dobrovoľne zaviazal, že v prípade, že nebude zabezpečovaná pohľadávka uhradená riadne a včas, strpí speňaženie zálohu v rámci výkonu záložného práva. Rozhodujúcim dôvodom, prečo dôjde k uplatneniu záložného práva, je porušenie povinnosti druhého účastníka právneho vzťahu závažným spôsobom. Veriteľ je ten, ktorý sa domáha svojho práva, ktoré bolo porušené.

9. Je dôležité poukázať na to, že princíp ochrany spotrebiteľa nie je súčasťou ústavného poriadku Slovenskej republiky, pretože Ústava SR neobsahuje žiadnu pozitívnu úpravu v tomto smere. Ochrana spotrebiteľa v nijakom prípade nepredstavuje niektoré zo samostatne ústavne zaručených práv a slobôd. V tomto konaní aj argument navrhovateľov, že takáto žaloba je ochranou obydľia záložcu, ktorá má prednosť pred právom veriteľa na uhradenie jeho pohľadávky, je podľa názoru súdu nedôvodná.

10. Skutočnosť, že predmetom zálohu je obydlie záložcu, nemôže samo o sebe predstavovať prekážku platného zriadenia záložného práva a teda ani jej následného výkonu. Opätovne treba zdôrazniť, že pri vzniku záložného práva boli účastníci dobrovoľní na základe princípu zmluvnej voľnosti plne zodpovedajúci rozhodnutiu samotného záložcu o uzavretí zmluvy o zriadení záložného práva.

11. Súd v danej veci skúmal aj dôvody uzavretia predmetnej úverovej zmluvy zabezpečenej záložným právom. Žalobcovia vo svojich výpovediach uviedli, že zmluvu spojenú so zriadením záložného práva uzatvárali dobrovoľne. Spochybňovali výšku samotného dlhu, poukazovali na to, že zmluvu aj riadne platili a to od roku 2007 do roku 2014. Samotní žalobcovia a teda vo svojich výpovediach nespochybňovali uzavretie úverovej zmluvy, ako aj zmluvy o zriadení záložného práva, sami dobrovoľne z tejto zmluvy plnili viac ako 7 rokov.

12. K námietkam o výške pohľadávky je dôležité podotknúť objektívnu zodpovednosť za škodu spôsobenú záložným veriteľom a nezákonné vyčíslenie pohľadávky, záložný veriteľ zodpovedá za pravosť, výšku a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva. Zodpovednosti za škodu, ktorá vznikne porušením tejto povinnosti sa nemožno zbaviť. Súd má teda za to, že tento argument pre vyhovenie žalobe o zdržanie sa výkonu záložného práva je irelevantný.

13. Prípadná existencia neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré ani navrhovatelia nešpecifikovali, by mala za následok neplatnosť niektorých zmluvných dojednaní, nie zmluvy ako celku (rozhodnutie Súdneho dvoru EU C 34/13, kde bol pripustený výkon záložného práva dobrovoľnou dražbou aj vtedy, ak zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky).

14. Súd na záver zdôrazňuje, že po úpravách spotrebiteľského práva v Slovenskej republike v prospech spotrebiteľa zostal inštitút dobrovoľných dražieb zachovaný. Je teda nemysliteľné, že by aj po niekoľkoročnej odbornej diskusii na túto tému zákonodarca ponechal pri vysokej ochrane spotrebiteľa v platnosti inštitút, ktorý by nenapíňal ústavný princíp primeranosti, ba priam ho porušoval. Podľa názoru

súdu nie je možné inštitúit dobrovoľnej dražby posudzovať ani ako neoprávnený zásah do práva na obydlie; neoprávneným zásahom je len také zasahovanie, ktoré nemá základ v zákonnej úprave.

15. V súhrne všetkých týchto argumentov súd rozhodol tak, že návrh žalobcov nie je dôvodný a žalobu v celom rozsahu zamietol.

16. O trovách konania rozhodol súd podľa § 151 ods. 3 O.s.p..

17. Proti rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia. Namietali, že súd nevenoval pozornosť skutočnosti, že samostatná záložná zmluva je formulárom, pričom ak chceli získať úver, museli ho podpísať. Ochrana spotrebiteľa patrí podľa čl. 169 medzi vysoké politiky EÚ. Nemalo by byť prípustné, aby zabezpečovací inštitút mohol slúžiť na to, aby obchodník mohol od spotrebiteľa získať plnenie, na ktoré mu nevznikol zákonný nárok. Aj v konaní o zdržanie sa výkonu záložného práva prináleží spotrebiteľovi ako slabšej strane súdna ochrana, vyplývajúca z únijnej politiky. V tomto smere poukázal na nález ÚS SR sp. zn. PL ÚS 23/2014 z 24.09.2014. Vo vzťahu k otázke ochrany obydliá upriamil pozornosť na rozsudok Súdného dvora EÚ vo veci C-34/13, čl. 13 ods. 4, čl. 19 ods. 2, čl. 21 ods. 3 Ústavy SR. Z uvedených ustanovení vyplýva povinnosť všeobecných súdov posúdiť, či konkrétny zásah je nevyhnutný v demokratickej spoločnosti a primeraný sledovanému cieľu. Žalobcovia nepopierajú právo banky na vrátenie peňazí, vrátiť ich chcú, ale nie za cenu straty obydliá. Z uvedených dôvodov navrhli rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

18. Žalovaný v 1/ rade vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že rozsudok dáva jasné, zreteľné, správne odpovede na zásadné otázky sporu. Petit v znení uvedenom v žalobe je neprípustný, súd žalovanému nemôže uložiť povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva bez časového obmedzenia. Poukázal na ust. § 53 ods. 10 Občianskeho zákonníka. Zmluvná podmienka v danej veci kopíruje zákonné ustanovenie. Výťažok dražby po uhradení nákladov dražby, po uspokojení pohľadávok záložného veriteľa dražobník odovzdá predchádzajúcemu vlastníkovi predmetu dražby. Žalobcovia využívajú žalobu ako donucovací prostriedok na jednostrannú zmenu zmluvy o úvere v časti upravujúcej výšku dohodnutých splátok, zabránenie realizácie uhradzovacej funkcie záložného práva na zabezpečenie, no riadne a včas nesplácanú pohľadávku. Navrhol rozsudok potvrdiť v celom rozsahu.

19. Žalovaný v 2/ rade sa k odvolaniu žalobcov nevyjadril.

20. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa zásad uvedených v § 379 až § 381 v spojení s § 470 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), bez nariadenia pojednávania. Odvolací súd dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť.

21. Záložné právo umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok záložcu bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či pohľadávka je a v akej výške. Aplikačná prax potvrdzuje až chaotickú ochranu dlžníkov, a to aj po poskytnutí právnej služby, tiež neuveriteľne nízku právnu osvetu záložných dlžníkov a na druhej strane veľmi sporadickú reflexiu záložných veriteľov na princíp proporcionality.

22. Právna úprava nezakotvuje proces predbežnej kontroly výkonu dobrovoľnej dražby, posúdenie zákonnosti už vykonanej dražby, teda kontrolu ex post upravuje ust. § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách. Okrem tohto žalobného inštitútu (neplatnosť dražby) neexistuje v slovenskom právnom poriadku iný priamy a konkretizovaný hmotnoprávny nárok a procesný inštitút, ktorý by umožňoval ochranu pred dražbou. Odvolací súd má za to, že všetky otázky prejudiciálneho charakteru majúce pôvod v hmotnom práve - existencia, splatnosť, výška pohľadávky, splnenie hmotnoprávnych podmienok pre výkon záložného práva podľa Občianskeho zákonníka a podľa osobitných právnych predpisov by mali byť vyriešené preventívne, pred tým, než sa pristúpi k výkonu dražby.

23. Nad rámec uvedeného ale ústavný súd pripomína, že sa už vyslovil, že podľa platnej právnej úpravy zákona o dobrovoľných dražbách je rozsah prostriedkov následnej nápravy proti výkonu záložného práva obmedzený v podstate len na žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby (§ 21 zákona o dobrovoľných dražbách) a takáto následná prípadná obrana záložcu je podstatne sťažená (uznesenie

ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 261/2013 z 30. apríla 2013). Sťaženie následnej súdnej kontroly dobrovoľnej dražby by malo byť kompenzované dostatočnou preventívnou a priebežnou kontrolou dobrovoľnej dražby orgánom verejnej moci (uznesenie Ústavného súdu SR PL. ÚS 23/2014).

24. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí dospel k záveru, že zmluva o úvere č. U XXXXX-XX zo dňa 15.05.2007 je typizovanou spotrebiteľskou zmluvou. K tomuto odvolací súd uvádza, že žiadne konanie týkajúce sa nárokov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou nie je vyňaté zo súdnej kontroly neprijateľných zmluvných podmienok. Výnimku v tomto smere nepredstavuje ani konanie o zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, na základe ktorej má byť uspokojená pohľadávka zo spotrebiteľskej zmluvy.

25. Žalobcovia v žalobe vyjadrili pochybnosť nad výškou dlhu, ktorý má byť uspokojený z výťažku dobrovoľnej dražby, uviedli, že jeho časť predstavuje plnenie z neprijateľných podmienok a plnenie v rozpore so zákonom. Povinnosť ex officio súdnej kontroly zmluvných podmienok obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve z hľadiska ich ne/prijateľnosti vyplýva z ust. § 299 ods. 2 CSP (s účinnosťou do 30.06.2016 túto problematiku upravovalo ust. § 172 ods. 9 Občianskeho súdneho poriadku). Za daného stavu odvolací konštatuje, že v predmetnom prípade je potrebné skúmať rozhodné okolnosti ako v konaní o zaplatenie peňažného dlhu, čo však súd prvej inštancie neučinil.

26. List právneho zástupcu žalovaného 1/ zo dňa 03.10.2014 (č.l. 30) nasvedčuje skutočnosti, že účelom výkonu dobrovoľnej dražby má byť uspokojenie nielen pohľadávky zo zmluvy č. U XXXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX ale aj pohľadávky zo zmluvy č. U XXXXX-XX zo dňa XX.XX.XXXX. Zmluva č. U XXXXX-XX zo dňa 05.09.2007 obsahom spisu nie je. Dokazovanie zmluvou č. U XXXXX-XX teda vykonané nebolo, súd preto ani nemohol zistiť správnosť, opodstatnenosť sumy uplatnenej žalovaným 1/, ktorá má byť výkonom záložného práva dobrovoľnou dražbou uspokojená (11 152,44 Eur). Súdu prvej inštancie nič nebránilo, aby si túto zmluvu vyžiadal od niektoej zo strán sporu.

27. Žalobcom bol na základe zmluvy č. U XXXXX-XX zo dňa 15.05.2007 poskytnutý úver v celkovej výške 207 100 Sk (6874,46 Eur), pričom túto úver podľa ich vyjadrení splácali do roku 2013. V zmysle listu žalovaného 1/ zo dňa 07.08.2013 (č.l. 29) zostatok dlhu ku dňu 07.08.2013 predstavuje 6292,63 Eur. V tomto smere otázky týkajúce sa výšky dlhu žalobcov vyvoláva skutočnosť, že dlh sa po 6 rokoch splácania znížil iba v zanedbateľnom rozsahu.

28. Ďalej odvolací súd uvádza, že z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, že by sa súd prvej inštancie zaoberal otázkou proporcionality výkonu dobrovoľnej dražby.

29. Za stavu, že draženou vecou má byť obydlie záložcu a výsledkom dobrovoľnej dražby strata hlavného obydlia záložcu a jeho rodiny, a pritom pohľadávku bolo možné uspokojiť iným spôsobom, nevynímajúc ani súdny proces s následnou exekúciou vrátane do úvahy prichádzajúcich splátok, musí dobrovoľná dražba predstavovať akési ultima ratio. Je totiž dôležité, že záložné právo až do úplného uspokojenia pohľadávky nezanikne, pohľadávka je krytá mimoriadne silným zabezpečovacím prostriedkom, narastá príslušenstvo pohľadávky, spravidla sankcie. Preto nie je v demokratickej spoločnosti nevyhnutné pripraviť záložcu o jeho obydlie, ak existujú iné možnosti uspokojenia pohľadávky. Je preto mimoriadne dôležité dôsledne vyhodnotiť pomery v každej individuálnej veci. V tomto smere môže mať pri naplnení princípu proporcionality význam aj otázka, či by primeraný časový priestor, prípadne povolenie splátok dostatočne nenaplnili zmysel a cieľ záložného práva a jeho zabezpečovacej funkcie. V súvislosti s proporcionalitou je tiež potrebné brať zreteľ na pomer výšky pohľadávky a hodnoty zálohu. (JUDr. Ing. M. Budjač, PhD., a spol., Zákon o dobrovoľných dražbách. Komentár. Wolters Kluwer, 2017, s. 397).

30. Ak existovali podmienky pre úspešné vymoženie pohľadávky bez vykonania záložného práva v súdnej exekúcii, prípadne povolenie splácania dlhu v rámci súdnej exekúcie, je namiesto otázky, či je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti vykonať záložné právo mimosúdne predajom založenej veci (JUDr. Ing. M. Budjač, PhD., Zákon o dobrovoľných dražbách. Komentár. Wolters Kluwer, 2017, s. 426).

31. Argument súdu prvej inštancie, že súdny dvor „pripustil výkon záložného práva aj vtedy, ak zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky“, nie je správny. Naopak, súdny dvor nevyslovil rozpor inštitútu dobrovoľnej dražby s iným právom len a len preto, že sa prípad môže dostať pred sudcu

a ten môže poskytnúť ochranu pred vymožením plnenia z neprijateľnej podmienky. Zamietnutím žaloby sa však neposkytla žiadna ochrana.

32. Typickým prostriedkom právnej ochrany proti neprijateľnej zmluvnej podmienke je žaloba o zdržanie sa neprijateľnej zmluvnej podmienky prípadne žaloba o neplatnosť neprijateľnej podmienky. Postráda akúkoľvek logiku argumentácia o postačujúcej ex post súdnej ochrane po vykonaní dražby, kedy prostriedky ochrany sú neporovnateľne slabšie (porov. PL ÚS 23/2014).

33. Výkon záložného práva možno vo všeobecnosti podľa § 151jods.1 OZ uskutočniť :

a. Súdnou cestou podľa osobitného zákona (žalobou na plnenie s následnou exekúciou s výhodou záložného veriteľa)

b. Mimosúdnou cestou, dobrovoľnou dražbou podľa zákona č.527/2002 Zákon o dobrovoľných dražbách)

c. Spôsobom určeným v zmluve (treba poznamenať, že zákon v spotrebiteľskej veci zakazuje iný spôsob, ako pod a,b;§53ods.10 OZ).

34. Kým pri spôsobe výkonu záložného práva podľa a/ ide o súdne konanie , v ktorom je povinná ex offo súdna kontrola zmluvných podmienok, tak pri spôsobe pod b/ takejto obligatórnej kontroly niet; ide o proces bez obligatórnej preventívnej kontroly zmluvných podmienok. Či pohľadávka existuje a v akej výške , to je spravidla na posúdení podnikateľov.

35. Súdne konanie pred vykonaním dobrovoľnej dražby je preto akýmsi fakultatívnym filtrom vykonania dražby s cieľom garantovať minimálne súdnu ochranu, akej by sa dostalo v konaní podľa písmena a/ (v konaní podľa druhej časti CSP, predtým podľa tretej časti Osp). Za osobitne dôležité pritom treba uviesť ,a čo sa v aplikačnej praxi nie ojedinelé podceňuje, že unijné právo predpokladá ochranu už pri hrozbe vzniku ujmy ; teda nie až keď ujma vznikne.

36. Zo žiadneho ustanovenia zákona č. 527/2002 Zz. nevyplýva taká povinnosť záložnému veriteľovi, aby jej splnením mohol byť garantovaný právny stav istoty, že nevymôže (tzv. mimosúadne) aj plnenie z neprijateľnej podmienky. Napríklad niet povinnosti veriteľa špecifikovať pohľadávku a tak garantovať, že sa dražba „nedotkne“ plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky.

37. Ak je ale tomu tak, potom je opodstatnená predchádzajúca súdna ochrana (ex ante;porov. US PL ÚS 23/2014) a ako odvolací súd uviedol, postačí hrozba vzniku ujmy. Odsunutie spotrebiteľov len na podávanie žalôb o neplatnosť dražieb by pri naplňovaní čl. 6 smernice Rady 93/13 ES o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách odporovalo nielen princípu ekvivalencie ale aj efektivity unijného práva .

38. Ďalšou právnou otázkou právnou otázkou, je otázka, intenzity porušenia práv spotrebiteľa na preventívne (ex ante)opatrenie súdu pred vykonaním dobrovoľnej dražby. Inými slovami povedané, kedy a pri akom rozsahu neprijateľných zmluvných podmienok je opatrenie súdu o zdržanie sa výkonu dobrovoľnej dražby už opodstatnené.

39. V tomto smere názory a aplikačná prax značne balansuje od názorov, že na vydraženie akejkoľvek nehnuteľnosti postačuje dlh v akejkoľvek výške a bez ohľadu na povahu draženej veci až po názory ,ktoré zosumarizoval ústavný sp v uznesení PL ÚS 23/2014).

40. Odvolací súd považuje závery v uznesení ústavného súdu v spojení s rozsudkom Súdneho dvora EU vo veci C-34/13 za natoľko zásadné, že možno hovoriť aj o akte zosumarizovania princípov, na ktorých základe treba posudzovať existenciu podmienok na vykonanie mimosúdnej dražby. S termínom „dobrovoľná“ pritom odvolací súd polemizuje (porov. „verejná“ v českej republike.) a tento termín odvolací súd používa len ako slovo zákona .

41. Môže sa javiť, že niet dôvod odopierať dobrovoľnú dražbu pre existenciu hrozby vymoženia plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky a klauzulu o možnosti jej vykonania preto považovať za neprijateľnú s odôvodnením, že klauzula o možnosti vykonania dobrovoľnej dražby je nezávislá od neprijateľnej zmluvnej podmienky.

42. Opak je ale pravdou, pretože pri vykonávaní súdnej kontroly zmluvných podmienok a teda aj podmienky o možnosti vykonať dobrovoľnú dražbu sa majú zohľadniť okrem iného aj ďalšie zmluvné podmienky (čl.4 smernice rady 93/13 „ Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí“.)

43. Ak teda niet právnej istoty a riziko vymoženía plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky nebolo odstránené, potom klauzula o dobrovoľnej dražbe je práve tým nebezpečným mechanizmom, ktorý takéto plnenie umožní vykonať .

44. Niet povinnosti špecifikovať pohľadávku pre záložného veriteľa a dražobníka nie je oprávnený ani preskúmať jej opodstatnenie a tak niet ani žiadneho obligatórneho mechanizmu na zabránenie vymoženía plnenia z nečestnej klauzuly. Dražobník napríklad nemá žiadnu povinnosť vyžadovať špecifikáciu pohľadávky pre konkrétneho veriteľa. Tak existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo netransparentného výkonu záložného práva a že sa vykoná záložné právo aj na plnenie z neprijateľnej podmienky.

45. Preto je úplne legitímne považovať za neprijateľnú nielen zmluvnú podmienku o neprijateľnom plnení ale aj podmienku, ktorá za nedostatočne transparentných podmienok takéto plnenie umožní vymôcť. A tou podmienkou je práve klauzula o spôsobe mimosúdneho procesu výkonu záložného práva. Preto, ak veriteľ neodstránil stav neistoty, ktorý vyplýva zo zmluvnej podmienky umožňujúcej dosiahnutie nečestného plnenia , potom je vo svetle čl. 4 smernice neprijateľnou aj samotná zmluvná podmienka priamo umožňujúca dosiahnutie takéhoto v demokratickej spoločnosti neželateľného výsledku.

46. Ak by sa malo naplniť rozhodnutie súdu prvej inštancie, nebolo by žiadnej prekážky vykonať predaj bytu na pohľadávku vrátane veľmi sporného plnenia, ktoré napriek sedemročnému splácaniu udržiava istinu takmer v nezmenenej výške .Takýto výsledok nesledoval ani súdny dvor vo veci Kušionová C-34/13 ani ústavný súd vo veci PL ÚS 34/13.

47. Bude preto okrem iného nevyhnutné zistiť, z čoho pozostáva pohľadávka vrátane jej príslušenstva. Ak záložný veriteľ sledoval vymoženie úrokov popri úrokoch z omeškania aj za obdobie po splatnosti pohľadávky, tak takéto úroky sú neprijateľné (porov. Internetový portál „Najpravo“ s titulkom priznanie úrokov z úveru llen do zosplatnenia istiny <http://www.najpravo.sk/judikatura/obcianske-pravo/spotrebiteľske-zmluvy/priznanie-urokov-z-uveru-len-do-zosplatnenia-istiny.html> „Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto kruciálnom rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymoženía jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomfortný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto

by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak by navyše odvolací súd takúto zmenu justifikoval, podporil by nielen hrubú nadvládu veriteľa, ale zároveň by podporoval aj stav v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Uvedenou úvahou sa odvolací súd prirodzene dostáva aj v poradi k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že keďže jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru.“

49. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že rozsudok o uložení povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci. Akonáhle okolnosti prípadu umožňujú prijať záver o opodstatnenosti a primeranosti výkonu záložného práva, rozsudok o povinnosti zdržať sa takéhoto výkonu nepredstavuje pri zmene okolností prekážku rozsúdenej veci.

50. Žalobcovia žalobou sledujú cieľ neuskutočnenia dobrovoľnej dražby, pričom dražbu má vykonať práve žalovaný v 2/ rade ako dražobník. Za daného stavu možno konštatovať, že žalovaný v 2/ rade je pasívne vecne legitimovaný.

51. Keďže prvoinštančný súd nedostatočne zistil skutkový stav, je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné a v rozpore so zásadami spravodlivého súdneho procesu (čl. 46 Ústavy SR, čl. 45 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv). Tým odňal stranám sporu právo konať pred súdom. Z tohto dôvodu bolo potrebné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

52. Úlohou prvoinštančného súdu v ďalšom bude opätovne posúdiť dôvodnosť žaloby v rámci vyššie naznačených intencií. Zároveň rozhodne aj o všetkých trovách konania (§ 396 ods. 3 CSP).

53. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).